

Erik Rosekamp

BARMHJERTIGE SYNDER

SFA-89 2014

Erik Rosekamp

Barmhjertige synder

Biografisk Novelle

ISBN 9788793087958

Omslag: Fru Ingeborg Damhoff ved havelågen Lyngby Rosenvænge 29.

Kriminalbetjenten, der ringede på døren, så ud som en enhver anden kriminalbetjent gjorde dengang i slutningen af 1940'erne – brun alpehue, pjækkert med spændetamp, bukser af et udefirnerbart design og af en farve man nærmest må betegne som brunlig eller grålig – hertil var han udstyret med brune snøresko. Lad os for nemheds skyld kalde ham 'Johansen'.

Det var min mor der åbnede døren på hendes sædvanlige imødekommende måde. Johansens øjne skiftede fra det strenge til det milde, da han så at det var en smuk yngre kvinde han stod overfor. Han stod og fumlede med en lillebitte notesbog med et stift sortlakeret omslag og en blyant af halv længde. Det var den samme notesbog han havde haft i årevis og alle siderne var stort set blanke.

”Det drejer sig om,” begyndte Johansen, ”at der har været indbrud ovre på den anden side af gaden, hos fabrikken ”Perolin” - jeg ville høre om der er nogen her, der har set eller hørt noget?”
Jeg befandt mig inde i stuen men havde hørt det hele, og da min mor spørgende kaldte, svarede jeg resolut:”Nej! - jeg har ikke set noget!”

Det var en absolut usandhed. Jeg havde nemlig set det hele fra vores stuevindue den foregående dags eftermiddag og havde betragtet det som et spændende skuespil, som jeg bestemt ikke ville dele med andre.

Gaden vi boede i hed Vermundsgade – vi boede på første sal i en 3-værelses lejlighed og lige overfor lå virksomheden ”Perolin”, der gav sig af med at fremstille rensmidler til industrielt brug (jeg tror sgu' den eksisterer endnu på en anden adresse.) Nå, men den pågældende dag tidligt på aftenen sad jeg som sædvanligt og kiggede ud af vinduet. Det var sommer for det var lyst endnu ved otte-tiden. Gaden lå øde hen. Pludselig så jeg to mænd klatre over gitterporten ind til fabrikken – de løb ned langs med muren og forsvandt ind gennem en lille dør, der tilsyneladende stod åben. Fantastisk spændende, - og ikke nok med det, for nu så jeg med eet, at natvægteren kom cyklende – der var virkelig lagt op til drama.

Vægteren satte sin cykel op ad gitterporten og låste sig ind gennem denne. Og nu startede noget som jeg uden overdrivelse vil kalde den rene film-farce. Hvor ofte har vi ikke moret os over Gøg og Gokke eller Fy og Bi, når man benyttede sig af det gamle trick, at lade nogen gå ind af en dør mens en anden kom ud af en anden o.s.v. o.s.v..

Det var nøjagtigt det der skete: når vægteren gik ind af den ene dør kom indbrudstyvene ud af den anden, og så fremdeles. De opdagede aldrig hinanden og til sidst cyklede vægteren videre på sin rute. Jeg sad længe ved vinduet for om muligt at få endnu et glimt af tyvene, men de var væk. Det havde været en kostelig oplevelse, syntes jeg.

”Jamen, så må De undskylde ulejligheden!” hørte jeg Johansen sige ude på opgangen.
Gennem vinduet, så jeg Johansen, på en lidt træt og flegmatisk måde, bevæge sig hen ad fortorvet

og forsvinde ind i den næste opgang. Det var det sidste jeg så til Johansen.

I den næste opgang boede en familie i stuen som hed Sabroe. Faderen var brandmand og konen var en meget stramtandet kælling, som vi alle var bange for. Endnu klinger det for mit indre øre: ”Fru Sabroe kommer! Fru Sabroe kommer!” Brandmanden var derimod en flink og godmodig fyr, der tilbragte det meste af sin tid nede i kælderen, hvor han byggede modeller af storebæltsfærgerne. Jeg legede en hel del med deres dreng, men hele tiden skulle man se sig over skulderen for det tilfælde, at fru Sabroe skulle dukke op.

Og nu vi er ved de forskellige beboere i dette kompleks, husker jeg især en lille nævenyttig og særdeles fremmelig pige på omkring 10-12 år. Hun havde en lillesøster på 6 år, altså på min egen alder, som hun ustandseligt kommanderede med. En dag lokkede hun lillesøsteren og mig ned i kælderen. Her tvang hun os til at tage det meste af tøjet af, hvorefter hun kommanderede lillesøsteren til at lægge sig på ryggen og mig til at lægge sig ovenpå hende. Så sagde hun, at vi skulle bevæge os op og ned – og det gjorde vi så – hun var jo den ældste, og sådan var det.

Hvad det hele gik ud på, anede vi ikke, men pigebarnet har sgu' stået der og nydt os i fulde drag. Om vi ligefrem har syntes at det var behageligt, skal jeg lade være usagt, men vi sagde aldrig noget til nogen – hvorfor skulle vi også det?

Men det jeg egentlig ville fortælle var, at mens vi boede i denne gudsforladte gade, kom det ulyksalige øjeblik, da jeg skulle i skole. Mine forældre mente, at det ville være godt for mig at komme i skole så tidligt som muligt – det mener man også i dag har jeg hørt – jeg kan kun sige: lad være med det! Det fører ikke noget godt med sig!!

Den nærmeste skole var Klostervænget Skole, så her blev jeg indskrevet. De første måneder gik meget godt, men så indtraf katastrofen, som jeg senere skal berette om. Vores klasselærer hed Banke og var såmænd ganske flink, men jeg fandt aldrig ud af, hvad det egentlig var der foregik; hvorfor var vi her og hvad skulle vi lave? Man gik derover hver dag og gik hjem igen, men hvad formålet var, stod ikke særlig klart for mig. (Jeg fulgte bare med som det tynde øl).

Mærkeligt nok udviste mine forældre ikke synderlig interesse for min skolegang, hvilket man kunne have forventet i og med deres forhoppelse på at det var, 'Åh så vigtigt', at jeg kom tidligt i skole. Måske havde de nok med deres egen skolegang – de gik nemlig om aftenen til latin og græsk, privat, hos en professor Hoffmann. Her sad de og terpede verber, mens jeg blev passet af en ulækker gammel tante, der stak fingeren op i min endetarm når hun badede mig – jeg hadede det! Men pludselig fik det en brat ende. Der var nemlig sket det, at professor Hoffmann en aften var kommet til at rose min mor i høje toner, og faktisk havde sagt, at hun var bedre til både latin og græsk end min far! De var ikke mere end lige kommet hjem, før min far ringede til Hoffmann og meddelte, at de ikke kom mere!

Det er katastrofen der indtraf jeg vil berette om, men hele tiden dukker der ting og sager op, som jeg ikke kan lade være med at fortælle – kære læser, bær over med en, der pludselig igen er 6 år og bor i Vermundsgade.

Når jeg tænker tilbage kan jeg se, at det var en meget sammensat klasse jeg gik i. (intet nyt under solen). Her sad jeg, der kom fra en intellektuel og kunstnerisk familie, sammen med børn af brandmænd, børn af fabriksarbejdere, børn af bagerjomfruer, børn af assurandører, børn af sporvejsfunktionærer og endelig børn af dem der ingenting var, og det var netop et barn af den sidste gruppe der, med eller uden egen vilje, blev katastrofens omdrejningspunkt.

Det hele startede den dag forældre og pårørende var inviteret til at overvære undervisningen i

klassen. Timen forløb ganske udmærket. Lærer Banke stillede spørgsmål til os små elever på en sådan måde, at vi ikke kunne undgå, at svare rigtigt, hvorved lærer Banke gjorde både os og sig selv en stor tjeneste (han var sgu go' nok).

Min mormor, fru Ingeborg Damhoff, var også med og sad og kastede kærlige øjne til mig hver gang jeg svarede rigtigt (havde jeg svaret forkert, ville hun have kastet endnu mere kærlige øjne på mig). Men det blev min mormor der, uden at vide det, blev primus motor i hele den katastrofale situation der indtraf kort efter.

Efter timen tog man afsked med lærer Banke og trykkede ham varmt i hånden. Min mormor stod dog i længere tid end de andre og talte alvorligt med klasselæreren. Hvad det drejede sig om opdagede jeg på den hårde måde nogen tid efter. Sagen var nemlig den, at hun i klassen havde bemærket en dreng der så så sølle og elendig ud, at hun havde fået medlidenhed med ham, og hendes samtale med lærer Banke gik ud på, at få oplyst hvor denne stakkels dreng boede.

Jeg skylder læseren, at fortælle lidt om min mormor, der ikke var en helt almindelig dame. Kort fortalt var hun af den type, der ikke kunne gå forbi et nødlidende menneske uden at hun følte hun burde gøre noget. Denne følelse kan vi alle have, men det specielle ved hende var, at hun øjeblikkeligt fulgte det op med handling, uden at reflektere over de mulige følger. Lige siden hendes grønne ungdom havde hun betragtet livet som et stort gode, hvor kun det gode måtte herske. Alt væmmeligt og ussel skulle bortelimineres. At det frygtelige fandtes vidste hun udmærket godt, men hun ville ikke vide af det. Med en bemærkelsesmærkværdig konsekvens fastholdt hun denne linie gennem hele livet. Alt uhyggeligt og dårligt skulle også holdes borte fra hendes børn, og min mor har fortalt, at før hun fik lov til at læse avisen, havde min mormor først censureret den, ved at klippe samtlige artikler der handlede om f. eks. voldtægt eller mord, ud. Overraskende er det også at hun, på trods af skilsmisser, sygdom og tabet af et elsket barn, alligevel fastholdt sin tro på alt godt.

På vej hjem fra skolen den dag anede jeg naturligvis ikke hvad der lå forude. Undervejs spurgte min mor min far om, hvilket indtryk han havde fået af lærer Banke. Min mor havde netop giftet sig igen – den gang med en kunstmaler (min far var altså ikke min rigtige far). Kunstmaleren havde for vane, at betragte alle i profil. F. eks. kunne vi sidde i sporvognen, og pludselig sagde han: ”Se den ejendommelige profil han har, ham der står dernede på bagperronen!” ”Så ti dog stille Lauritz, ikke så højt!” tyssede min mor. Men han var ligeglad og ævlede videre med høj stemme om denne mands profil. Han havde navne til de forskellige profiler – der var, tyreprofil, abeprofil, torskeprofil, græsk profil, bokserprofil o.s.v.. På spørgsmålet om hvad han mente om lærer Banke svarede han derfor: ”Han har tapir-profil – det er munden der gør det - han har tapir-mund!”

Og så var hans mening om lærer Banke li'som slået fast – og der var ikke mere at tale om.

Da min mormor kom hjem til Lyngby Rosenvænge, hvor hun boede i en villa, var hendes plan klar: den sølle dreng og hans familie måtte hjælpes!

Få dage efter arriverede hun i taxa til den sølle drengs adresse. Her afleverede hun til familien en stor kasse indeholdende alt til husholdningen: der var mad, der var kaffe, der var grøntsager o.s.v.. Derudover overdrog hun ligeledes en stor pakke med tøj til den sølle dreng.

Hele vejen hjem til Lyngby sad hun hensunken i dybe tanker om alt det vidunderlige i livet. Men nu begyndte mine trængsler. I tiden derefter lagde jeg godt nok mærke til, at den sølle drengs øjne faldt på mig oftere end sædvanligt, og nogen tid efter kom han en dag hen til mig i skolegården og sagde: ”Kommer din mormor ikke snart igen?”

Jeg må åbenbart havde svaret undvigende, for et par dage efter kom han atter hen til mig og sagde: ”Sig til din mormor, at hun skal komme!”

Jeg ved ikke hvad jeg svarede, men jeg begyndte at blive utryk ved situationen, også fordi den sølle dreng mere end antydede, at han havde en storebror der var enorm stærk!

Jeg sagde selvfølgelig ingenting derhjemme – (sådan var det dengang, og sådan er det endnu – I skulle bare vide, kære læsere, hvor meget i aldrig nogensinde får at vide af Jeres børn!).

Jeg forsøgte at undgå ham, men det var lettere sagt end gjort – jeg gik store omveje til og fra skole, for ikke at møde ham. Han var rent ud sagt blevet til en pine og plage. Idag kan jeg jo godt se, at han har været presset til det hjemmefra, men det hjalp mig jo ikke dengang. Jeg begyndte at få ondt i maven og ville ikke i skole – og der var i det hele taget meget iverjen. Mine forældre bemærkede ingenting og troede bare at jeg havde spist noget forkert – de havde som sædvanligt travlt med deres egne projekter. Istedetfor latin og græsk havde de kastet sig over matematikken – her vidste kunstmaleren nemlig med sikkerhed at han var min mor overlegen!

En af de sidste dage før sommerferien nåede truslerne fra den sølle dreng et højdepunkt, idet han greb fat i mig i frikvarteret og sagde: ”Hvis ikke din mormor snart kommer, så får du tæv!!” Gudskelov startede sommerferien - og da det nye skoleår begyndte var vi heldigvis flyttet til Holte.